

Direkcija
Miklošičeva cesta 24
1000 Ljubljana

Tel.: 01 30 77 296
Faks: 01 23 12 182
E-pošta: di@zzzs.si
www.zzzs.si

VSEM IZVAJALCEM PRIMARNE ZDRAVSTVENE DEJAVNOSTI

Številka:
Datum: 25. 3. 2020

Zadeva: ODLOK o začasnih ukrepih pri izvajanju obveznega zdravstvenega zavarovanja zaradi zaježitve in obvladovanje epidemije COVID-19

Spoštovani,

obveščamo vas, da je dne 25. 3. 2020 začel veljati Odlok o začasnih ukrepih pri izvajanju obveznega zdravstvenega zavarovanja zaradi zaježitve in obvladovanje epidemije COVID-19 (Uradni list št. 34/2020 z dne 24. 03. 2020; v nadaljevanju: Odlok), ki ga je sprejela Vlada RS, in **velja do preklica**. Z odlokom so določeni **začasni ukrepi v zvezi s postopki vodenjačasne nezmožnosti za delo ter glede postopka podaljšanja zdraviliškega zdravljenja**. Ukrepi bodo zavarovanim osebam olajšali uveljavljanje pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (v nadaljevanju: OZZ), izvajalcem in službi Zavoda za zdravstveno zavarovanje (v nadaljevanju: ZZZS) pa bodo olajšali delo pri ugotavljanju upravičenosti do pravic iz OZZ.

Spremembe:

1. PODALJŠANJE PRISTOJNOSTI IZBRANIH ZDRAVNIKOV ZA ODLOČANJE O ZADRŽANOSTI OD DELA DO ENEGA LETA (2. in 4. člen)

Skladno z Odlokom je izbrani zdravnik pristojen za odločanje o začasni zadržanosti od dela ne glede na razlogčasne zadržanosti od dela in čeprav je izplačevalec nadomestila OZZ, in sicer doklerčasna zadržanost od dela nepretrgoma ne doseže enega leta. V primeru, da izbrani zdravnik oceni, da bo zadržanost od dela trajala več kot eno leto, tri dni pred njenim potekom posreduje predlog za podaljšanje imenovanemu zdravniku.

OD KDAJ SE ŠTEJE ROK ENEGA LETA

Rok enega leta se šteje od prvega dne zadržanosti od dela. Prvi dančasne zadržanosti od dela pa je dan, ki ga je izbrani osebni zdravnik, imenovani zdravnik ali zdravstvena komisija določila kot prvi dančasne zadržanosti od dela ne glede na to, da je bil določen pred uveljavitvijo tega Odloka.

To pomeni, da bo izbrani osebni zdravnik ugotavljalčasno zadržanost za delo za vse že zatečene primere in tudi za primere, ko bo zavarovanec nastopilčasno zadržanost od dela po 25. 3. 2020. Izjema je, če je zavarovanecčasno zadržan od dela nepretrgoma dlje kot eno leto.

Pri ugotavljanju neprekinjenega obdobjačasne zadržanosti od dela je potrebno upoštevati določbe Pravil¹, ki se nanašajo na seštevanje dničasne zadržanosti od dela zaradi različnih razlogov. Tako je

¹ Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Uradni list RS, št. 79/94, 73/95, 39/96, 70/96, 47/97, 3/98, 3/98, 51/98 – odl. US, 73/98 – odl. US, 90/98, 6/99 – popr., 109/99 – odl. US, 61/00, 64/00 – popr., 91/00 – popr., 59/02, 18/03, 30/03, 35/03 – popr., 78/03, 84/04, 44/05, 86/06, 90/06 – popr., 64/07, 33/08, 7/09, 88/09, 30/11, 49/12, 106/12, 99/13 – ZSVarPre-C, 25/14 – odl. US, 25/14, 85/14, 10/17 – ZčmIS, 64/18 in 4/20)

v 231. členu Pravil določeno, da se v primeru, da je zavarovanec najprej zadržan od dela zaradi posledic dajanja organov oziroma tkiva za presaditev drugi osebi, zaradi poškodb, ki so nastale pri aktivnostih iz 18. člena zakona, nege ožjega družinskega člana, razlogov iz drugega in tretjega odstavka 40. člena Pravil, zaradi izolacije ali spremljanja zavarovane osebe, poslana v drug kraj, nato pa brez prekinitve še zaradi bolezni oziroma poškodbe, ki ni posledica prej navedenih vzrokov, dnevi zavarovančeve zadržanosti od dela ne seštevajo. Prav tako se dnevi zadržanosti od dela ne seštevajo, če gre za prekinitvev začasne nezmožnosti za delo pri isti ali različnih diagnozah. Tako je prvi dan zaradi novega razloga nov prvi dan od katerega šteje rok enega leta.

KAJ BO S PREDLOGI POSLANIMI DO VKLJUČNO 24. 3. 2020

Postopki odločanja o začasni zadržanosti od dela, začetni pred uveljavitvijo tega Odloka, tj. do vključno 24. 3. 2020, se zaključijo v skladu z dosedanjimi predpisi. To pomeni, da bo o predlogih za odločanje o začasni zadržanosti od dela, ki so bili že posredovani imenovanemu zdravniku pred 25. 3. 2020 ta tudi odločal.

KAJ BO S PREDLOGI, POSLANIMI OD VKLJUČNO 25. 3. 2020 DALJE

Predloge, ki so bodo prejeti od vključno dne 25. 3. 2020 dalje, za katere imenovani zdravnik ne bo pristojen, bodo vrnjeni izbranim zdravnikom v pristojno odločanje. Izbrani osebni zdravnik je v skladu s to odredbo pristojen za ugotavljanje začasne zadržanosti od dela za vse zavarovance, za katere predlog ni bil posredovan k imenovanemu zdravniku do 24. 3. 2020, in so bodisi na novo nastopili začasno zadržanost od dela ali pa so bili že pred tem začasno zadržani od dela, vendar njihova začasna zadržanost od dela nepretrgoma ne traja več kot eno leto.

Radi bi opozorili, da bo v skladu s sprejetim ZZUSUDJZ², od predvidoma 28. 3. 2020 (ko naj bi začel veljati navedeni zakon), omogočeno pošiljanje predloga in dokumentacije tudi po elektronski poti. Glede na to, da navedena dokumentacija vsebuje osebne podatke (npr. medicinska in druga dokumentacija, ki je priloga predlogu, ki ga posreduje izbrani osebni zdravnik, je zato posredovanje na ta način mogoče v primeru dogovorjenih kontaktov med izvajalci in kontaktno osebo na območni enoti, podatki pa morajo biti posredovani v obliki zazipane datoteke.

PODROBNEJŠA UREDITEV PO IZBRANIH ZDRAVNIKI IN RAZLOGIH ZADRŽANOSTI OD DELA

- **IZBRANI OSEBNI ZDRAVNIK**

Izbrani osebni zdravnik je glede na Odlok pristojen za odločanje v primeru bolezni, poklicne bolezni, poškodbe izven dela, poškodbe po tretji osebi izven dela, poškodbe pri delu, izolacije, spremstva **tudi od 31. koledarskega dne začasne nezmožnosti za delo do enega leta začasne nezmožnosti za delo** (do sedaj le do 30. koledarskega dne).

² Zakon o začnih ukrepih v zvezi s sodnimi, upravnimi in drugimi javnopravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19)

V primeru poškodbe nastale pri aktivnostih iz 18. člena ZZVZZ³, transplantacije, recidiva⁴ po 137. členu ZDR-1⁵ ter v primeru obstoja situacije po 244. členu Pravil⁶, pa so skladno z Odlokom pristojni **že od 1. koledarskega dne zadržanosti od dela do enega leta zadržanosti od dela** (do sedaj ni bil pristojen za odločanje).

Potrebno je še izpostaviti, da je izbrani osebni zdravnik pristojen **tudi za odločanje o začasni nezmožnosti za delo po prenehanju delovnega razmerja**, če gre za zadržanost od dela do enega leta. In sicer je na podlagi ZZVZZ in Pravil mogoče takšnemu zavarovancu odobriti bolniški stalež še za največ 30 koledarskih dni po prenehanju delovnega razmerja, če je v tem času po oceni izbranega osebnega zdravnika še nezmožen za delo. Če je zadržanost od dela posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, pa se bolniški stalež lahko odobri za ves čas nezmožnosti za delo.

Prav tako je izbrani osebni zdravnik **pristojen za odločanje o usposabljanju za rehabilitacijo** ob upoštevanju določb Pravil (do sedaj ni bil pristojen za odločanje). Ta pravica je vezana na bivanje enega od staršev v bolnišnici zaradi usposabljanja za poznejšo rehabilitacijo otroka na domu. Dolžina usposabljanja je odvisna od programa, vendar traja lahko v posameznem primeru največ 30 dni, če ima otrok težjo okvaro oziroma poškodbo možganov ali hrbtenjače (drugi odstavek 40. člena Pravil) oziroma največ 14 dni pri otroku s kroničnimi boleznimi ali okvarami (tretji odstavek 40. člena Pravil). To pravico je mogoče uveljaviti le enkrat za določeno prizadetost oziroma okvaro. Če pa je otrok večkrat hospitaliziran, nadaljnja odsotnost (nad 14 oziroma nad 30 dni) v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja ni zagotovljena. Ta pravica je zagotovljena do 18. leta starosti otroka oziroma dokler traja roditeljska pravica. Nadomestilo plače gre zavarovancu od prvega dne bivanja v bolnišnici. Izvajalec, pri katerem se izvaja usposabljanje, pošlje obvestilo osebnemu zdravniku zavarovanca, ki na tej podlagi izda Potrdilo o upravičeni zadržanosti od dela (bolniški list).

• **IZBRANI OTROŠKI ZDRAVNIK (PEDIATER)**

Izbrani otroški zdravnik (pediater) je glede na Odlok pristojen za odločanje o negi tudi v primeru zadržanosti od dela zaradi nege ožjega družinskega člana, če traja taka odsotnost nad:

1. sedem delovnih dni za nego ožjega družinskega člana;
 2. petnajst delovnih dni za nego otroka do 7. leta starosti ali zmerno, težje ali težko duševno in telesno prizadetega otroka,
- vendar mora pri tem upoštevati, da je podaljšane skladno z ZZVZZ in Pravili mogoče le izjemoma, kadar to terja zdravstveno stanje, in sicer tako da traja:
1. skupaj največ do 30 delovnih dni za nego otroka do 7. leta starosti ali za starejše zmerno, težje ali težko duševno in telesno prizadete otroke;
 2. skupaj največ do 14 delovnih dni za nego drugih ožjih družinskih članov;

³ Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K in 36/19)

⁴ Recidiv je podan, če gre za dve ali več zaporednih odsotnosti z dela zaradi iste bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, do 30 delovnih dni, pa traja v posameznem primeru prekinitev med eno in drugo odsotnostjo manj kot deset delovnih dni.

⁵ Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS in 81/19)

⁶ 244. člen Pravil določa, da osebni zdravnik ne more ugotoviti pri zavarovancu začasne zadržanosti od dela zaradi iste bolezni oziroma stanja, za katero je imenovani zdravnik oziroma zdravstvena komisija ugotovila, da ni več utemeljena, in od izdaje zadnje odločbe še ni preteklo 30 dni. To lahko stori le izjemoma, če gre za nenadno in nepričakovano poslabšanje zdravstvenega stanja zavarovanca, kar dokazuje z dokumentacijo, iz katere je razvidno, da je prišlo do poslabšanja zdravstvenega stanja. V tem primeru mora osebni zdravnik zavarovanca še isti dan napotiti na obravnavo k imenovanemu zdravniku. Če imenovani zdravnik ne ugotovi razlogov za zadržanost od dela, velja ta ugotovitev za naprej.

3. skupaj največ do 6 mesecev za nego otroka zaradi nenadnega hudega poslabšanja zdravstvenega stanja;
4. skupaj več kot šest mesecev za nego otroka zaradi težke možganske okvare, rakavih obolenj ali drugih posebno hudih poslabšanj zdravstvenega stanja, na predlog strokovnega kolegijsa za pediatrijo univerzitetnega kliničnega centra.

V primeru, da izbrani otroški zdravnik oceni, da bo zadržanost od dela trajala več kot eno leto, tri dni pred njenim potekom posreduje predlog za podaljšanje imenovanemu zdravniku, kateremu predloži mnenje strokovnega kolegijsa za pediatrijo univerzitetnega kliničnega centra (UKC v Ljubljani ali UKC v Mariboru).

2. PRESOJA OCENE IZBRANEGA ZDRAVNIKA (2. člen)

Spremenjena je tudi ureditev pravnega varstva zoper odločitve izbranih zdravnikov. Odlok predvideva **možnost pravnega varstva zavarovanca in delodajalca zoper odločitve izbranih zdravnikov (izbranega osebnega zdravnika in izbranega otroškega zdravnika) tako gledečasne nezmožnosti za delo kot tudi glede vseh ostalih razlogov za zadržanost od dela (npr. zaradi nege družinskega člana, spremstva, ipd.)**. Za vložitev zahteve za presojo ocene izbranega osebnega zdravnika je **določen 30-dnevni rok** (in ne več tridnevni rok, ki je veljal do sedaj), odkar je zavarovanec oziroma delodajalec seznanjen z oceno. Rok za vložitev zahteve zaradi nujnosti zadeve teče tudi v času trajanja epidemije.

3. POTRDILA O UPRAVIČENI ZADRŽANOSTI OD DELA (2. člen)

V Odloku je predvidena izdaja Potrdila o upravičeni zadržanosti od dela (bolniški list) po pravilih kot so veljala do sedaj. Na novo pa je določena **obveznost izbranega zdravnika, da o izdaji potrdila ustno (po telefonu) ali pisno (tudi po elektronski pošti) najpozneje naslednji delovni dan obvestil zavarovanca in datum tega obvestila zavarovanca zabeležil v zdravstveni dokumentaciji zavarovanca**.

Hkrati vas še obveščamo, da je neodvisno od Odloka ZZZS že pred časom sprostil kontrole pri izdaji elektronskih bolniških listov (eBOL) in sicer se ta lahko izda tudi, če zavarovanec nima veljavne izbire osebnega zdravnika. Na računalniku se pojavi le zapis »Opozorite ZO, da uredi izbiro" (gre samo za t.i. evidenčno opozorilo). Torej lahko bolniški list izdate zavarovancem, ki imajo pri vas podpisano izbiro, če elektronski bolniški list izdajate kot nadomestni zdravnik in celo zavarovancu, ki pri vas nima opravljene izbire. Za tak način smo se odločili zaradi primanjkljaja osebnih zdravnikov in glede na trenutno situacijo, saj v nasprotnem primeru zavarovanci ne morejo uveljavljati nekaterih svojih pravic iz OZZ.

4. PODALJŠANJE ZDRAVILIŠKEGA ZDRAVLJENJA (3. člen)

Obveščamo vas, da se z Odlokom začasno olajšuje uveljavljanje podaljšanja zdraviliškega zdravljenja, saj ni potreben nov predlog in nova odločba glede podaljšanja zdraviliškega zdravljenja. ZZZS že v prvotni odločbi, s katero odobri pravico do zdraviliškega zdravljenja, določi daljše trajanje tega zdravljenja (skupno največ 21 dni) ali pa z odločbo prepusti odločitev o podaljšanju zdraviliškega zdravljenja zdravniku zdravilišča.

5. OPOZORILO NA ŠE VEDNO VELJAVNE POENOSTAVITVE POSTOPKOV

Hkrati bi vas radi ponovno opozorili na poenostavitve postopkov pri ugotavljanju začasne zadržanosti od dela, s katerimi smo vas seznanili v preteklem tednu, in sicer:

- izdaja eBOL **brez prisotnosti** zavarovane osebe, če seveda izbrani zdravnik oceni, da pregled zavarovane osebe zaradi izdaje eBOL ni potreben (dostop do podatkov **brez KZZ** zavarovane osebe in povezane osebe);

- **izdaja eBOL vnaprej** za vse tiste zavarovance, za katere že razpolaga z odločbo imenovanega zdravnika oz. zdravstvene komisije, in sicer za ves čas, ki je naveden v odločbi;
- posredovanje (lahko tudi skenirano po e-pošti na način da se varujejo osebni podatki npr. zip datoteke, le na znane elektronske naslove ipd.) Predloga imenovanemu zdravniku tudi **brez zdravstvene kartoteke zavarovanca** (pošiljanje le nujne dokumentacije, če s to razpolaga ali le opis zdravstvenega stanja);
- odobritev začasne zadržanosti od dela tudi **brez osebnega pregleda**, če lahko izbrani zdravnik strokovno oceni, da je pri zavarovancu začasna zdržanost od dela utemeljena;
- nadomestitev nenujnih pregledov zavarovancev s telefonskimi in drugimi telekomunikacijskimi pogovori (skype, viber, fotodokumentacija, ipd.);
- **ne zahteva se osebna prisotnost** zavarovane osebe za prvi predpis medicinskega pripomočka (MP). **Prav tako ni potrebna** prisotnost zavarovane osebe in dodatna dokumentacija za ponovni predpis MP, če gre za znana zdravstvena stanja.;
- izbrani zdravnik lahko oceni zavarovančevo začasno zadržanost od dela tudi **za več kot 3 dni za nazaj**.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije